

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
 Vidéken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos**
 Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Márczius Idusa.

Irta: **Fényes Jenő.**

Felszakadnak ma a sebek,

Felújúl a lelki tusa

Köszöntünk im csüggedt fővel

Márciusnak szent Idusa!

Csak a mikor megjelenysz te

Történelmünk legszebb éke

Látom mi je van e népnak

Rút jelene, szép emléke!

Gyászban van az egész ország,

Talpig gyászban minden magyar

Gyászolnak tán még azok is

Kiket most már a föld takar.

Ezeréves dicsőségünk,

Behoritja most egy átok,

De ez átok visszazáll még

Gyilkosaink tireátok!

Kóvályog a sas a légben,

A magyarnak ez az átka

Vijjogását ki nem hallja

Szerte széjjel az országba?

De figyelünk és ha lecsap,

Ölre kapjuk, mi helyt állunk

Megbirkózunk és elnyerjük

Életünket vagy halálunk.

Vagy bukunk el, hulljunk porba

Jöjjön bármi mi nem félünk

Hisz élet e haldoklásunk?

Jobb ha veszünk mint így élünk!

Könyörögjünk mi percekért,

Ha nyakunkon már a kötél?

Márczius vagy legyen tavasz

Vagy legyen egy dermesztő tél!

Szabadság és szabad nemzet

Bohó álmok, hiu vágyak!

De te népem ne is álmodj

Mert szivedbe ha belátnak

Saját fiad jön ellened

Ló anyjára parancsszóra,

S fel ne jadjulj, mert a sirban

Sem találysz majd nyugovóra.

De felhangzik még ez a dal:

„Kossuth Lajos azt izente“

S ott leszünk mind egytől-egyig

Lesz apánknak regimentje.

Megifjodik még az öreg,

Izmos lesz a gyermek karja

Eldöntjük a halálharcot

S győzünk ha az Ur akarja.

Es legyen bár a jutalmunk

Akasztófa, bilincs, járom

Lészen még ha kell majd újra

Lészen egy új tizenhárom!

Lesz majd ez az egész ország

Egy temető, egy új Arad

Lesznek új meg új martirok

Mig egyetlen magyar marad!

De van Isten fent az égben

Kiderül még majd a napunk

Részünkön van az igazság

A jog útján mi haladunk.

Bitófánkból lesz még oltár

S csodás hire azon helynek

Hol rabláncunk szent erekiye

Amely előtt térdepelnek.

Márcziusnak szent Idusa!

Te voltál az örömnapunk

Gyásznap lettél; elvették mind

Amit negyvennyolcban kaptunk.

Gyászszá válik az örömünk

Mert már a Sors úgy akarja

Gyászkeretben jelenjék meg

Történelmünk minden lapja.

Tegyük össze kezeinket!

Nők, férfiak, ifjak, vének!

Könyörögjünk az Istenhez!

Csendüljön fel most az ének!

Boruljunk le lábainhoz

S reményünk újra éled

Kérjük buzgón: Áldd meg Isten

Ezt a szegény magyar népet!

A szabadság ünnepe.

Minél inkább távozunk időben az 1848 diki év varázsos bilincstörő és virágtakasztó márciusától, annál jobban összeforrunk az emlékével.

1848. március 15-ike!

Ő ez nem egy rideg politikai vivmány datuma, hanem magának a magyar nemzet szabadság vágyának, tavaszi acélos erejének szimbolumai.

A magyar nemzet sohasem fárad el, sohasem öregszik meg és ernyed el előrehaladásának nagyszerű küzdelmében. S tudjátok-e miért? Azért, mert minden áldott tavasszal, minden márciusban ujja születik az ébredő fualmak gyönyörű zenéjében, a fejlődő természet erdeivel, mezeivel együtt.

Ezt az ünnepet a nemzet mindég megülte s mindenkoron csak izmosította nemzeti öntudatát, erejét, küzdelemkedvét és növelte a bizalmát, mert látta, hiába tipornak a természet zöld mezőire, hiába vágják a megerősödő rengeteg fát, minden fejszecsapásra, minden balta-csattanásra új és új légió keletkeznek a zsendülő, zöldülő fadrészeknek, melyek büszkén rázzák hatalmas zöld lombkoronájukat s tovább élnek növekednek.

Március tizenötödike olyannyira összeforrott velünk, hogy meg nem ünnepegni annyira nem tudjuk, mint megtagadni meggyőződésünket és nemzetünket. Szívünk minden dobbanásával, lelkünk egész erejével érezzük e napnak horderejét, s az édes anyaföld érintetlenségéért, a magyar haza függetlenségének csorbítatlan maradóságáért száll remegő ajkunkról a sóvárgó fohász az Egek Urához: „a megpróbáltatás e nehéz óráiban légy velünk mindenható Isten!”

Hazafias fájdalomtól vonaglik a nemzet teste. Azt féltjük, ami legdrágább,

legbecsesebb kincstünk: a gondolat szabadságot. Ma van az évfordulója ama történelmi nevezetességű napnak, amikor örömtől ittasulva üdvözölte a magyar nemzet a szabadság hajnalhasadását, amikor felszabadult a magyar sajtó a cenzura nyüge alól s örömittasan szívta be lelkünk az egekig ható szálló igét: *Eljen a sajtószabadság!* És odaborultunk egymás kebelére és sirtunk hullattuk az örömkönyeket. A boldog megnyugvás érzése urrá lett felettünk.

Igy volt akkor. Ezelőtt ötvennyolc esztendővel. S ma szomorúság, bánat borul a lelkünkre, mikor a gondolat, szabadság nagy emlékére, március tizenötödikére készülünk, Ünnepe az egész ország. Az ünneplés vágya ki nem irtható szivekből. A szívek érzelmeit nem lehet paragrafusokkal dirigálni.

Mi hisszük, hogy az ünneplés magasztos lesz, méltó az eszméhez, amelynek szól. Az alkotmányos alapon álló, hatalmas magyar nemzet méltósága úgy követeli, hogy minden legcsekélyebb láрма vagy incidens nélkül ünnepeljük meg a márciusi vivmányok nagyszertű terminusát: március tizenötödikét.

Napjaink nehéz és döntő fordulat elé állították a nemzetet, melyhez egy eljövendő új és boldogabb korszak reményei fűződnek. A viszálykodásra okot adó hibák tanulságait le kell vonnunk ezekben a történelmi levegővel teli időkben.

A közvéleménynek, a polgárság gondolkodásának egységessége gyógyíthatja meg azokat a sebeket, amelyeket az alkotmányon ejtettek. A legmagasztosabb elvekre nézve ez a nemzet csak egy felfogást demonstrálhat, amely utógondolat nélkül önként, az anyatejjel belénk szívva él örökkön örökké, míg magyar él e hazán.

Ha valaha, úgy most kell a nemzet-

egységnek kidomborodnia, most kell a nemzetnek ékekkel szét nem robbantható sziklaszilárd egésszé tömörülnie.

Most, egy eljövendő jobbkor hajnalán, az egységes magyar nemzet alkotmányának széles alapu várának kiépítése idején. Minden magyarra szükség van, mert most vivjuk csak meg a harcot a magyar szabadságért és a magyar egyenlőségért, amely 1848 március 15-én kezdette bontani szárnyait.

Hadd pompázzon a város a nemzet színeivel, előre is hirdetve, hogy ezalatt a zászló alatt ótalmat talál minden gyermeke a hazának s nincs messze az az idő, midőn büszkén leng a nemzeti jelvény a magyar jogegyenlőség és testvériség szent oltára mellett.

Diszitésék fel a magyar lobogóval, a magyar színekkel házaikat a testvériség ünnepe, a szabadság feltámadásának napjára. Jöjjetek el mind, hogy egy kebelből szálljon fel az imádság a magasba, amely áldást kér erre a sokat szenvedett népre.

Keressük föl az Isten házát s szálljon az ima minden magyar ajkáról fel a véghetetlen magasságba: „Isten áldd meg a magyart!...”

Királybiztosi meghívó.

Köztudomásu, hogy Rettenetes Iván e hó 17-ikére összehívta a városi közgyűlést. Hogy ez az összehívás hordárball meghívója alaktában történt, az legfeljebb Rettenetes Iván finom izlésének és annak a nagyrabecstülésnek bizonyítéka, a melylyel ő rettenetessége a törvényhatósági közgyűlés iránt viseltetik. Hanem az már mégis csak sok hogy ez az ember „*Hazafiu üdvözlettel*” zárja be meghívó levelét. Mi ez? Nem-e a legszemfogatóbb nagyképűsködés ez? Nem a legcinikusabb kérdés-e ez olyan emberi erényekkel, amilyenekkel Rettenetes Iván

Az árulás.

Pompás hangulat uralkodott a bálteremben. Szébbnél szebb asszonyok, leányok lépkedtek kecesesen a zene ritmusaira, s mintha a cigányt is valami különös entuziáció fogta volna el annyi érzést fektetett Strausz többé kevésbé ismert keringőibe, a mikkel a táncolókat megörvendeztetette, hogy egy nievaun álló zenei interpretátor is bizton megirigyelte volna tőle.

A buffet féle szolgáló kijárás mellett egy nyirott bajszu 30—35 éves elegáns fiatal ember állott. Arca első pillanatra elárulta, hogy nem mulatai jött ide. Tekintésében volt valami mély fájdalmat kifejező árnyalat, a mi feltétlen zavarólag hatott arra, aki sokáig figyelte e szenvedetlen arcot.

— Szervusz Viki szállította meg a komor ifjut valaki a mulatók közül. Az nyugodtan hátrafordul s arca láthatólag mosolygósá válik.

— Szervusz Lucikám. Hogy vagy?

— Ezt én kérdezem tőled öregem. Istenem egy éve idestova, hogy nem találkoztunk. Hogy mulattál Afrikában? No, felelj hát, ez érdekes!

A társalgás egy pillanatra félbe szakadt. — Viki, Viki folytatta a diskurzust azután a hölgy szemébe, hogy annyira szószakozott, méltázó a tekinteted. Öregem hát te is bele estél a verembe?

Mikor aztán látta, hogy legjobb barátja kedélyes szavak után is még mindig nem zökkent ki a komor hangulatból, komolyan szólott hozzá.

— Akarsz velem beszélni?

— Igen, válaszolt röviden Viktor.

Menjünk be a bufféba, megiszunk egy pohárka Marasciniót, ez használni is fog neked, aztán meg nyugodtan is beszélhetünk s ezzel karonfogta barátját s vitte a buffet felé.

Elhelyezkedtek egy angol bőrdíványon, cigarettára gyujtottak.

— Valami nyomja a szíved?

— Nagyon, kimondhatatlanul. Amióta Afrikából hazajöttem, olyan vagyok mint egy örült. Járok kelek mindenfelé, vigasztalódnai akarok, nem sikerül. Eljöttem ide is, gondoltam, hogy ezer és ezer ember vigasztalásból hátha én rám is ragad majd valami, csalódtam. A másik örömei láttára szerencsétlenségomra még jobban, erősebben tolu elém, nem tudok tőle szabadulni egy pillanatra sem. Kerget, hajj, új a végzetem.

Elhalgatott s zsebkendőjével megtörülte izzó homlokát.

— De hát mi történt az Istenért? kérdezte a másik ijedten.

— Elmondom, te neked elmondom.

Várj egy kicsit, míg rendbehozom gondolataimat.

Felhajította az előtte levő pohárka tartalmát s aztán mereven barátjára szegezve tekintetét beszélni kezdett.

Egy éve körülbelül, hogy az afrikai vasutépítést megkaptam — hisz tudod — egész valómát átalakította az a tudat, hogy ily katonai szempontból igen fontos vonal építését reám bízták.

Hozsáfogtam a munkához teljes ambícióval, lélekkel odaadással. A munka nagy-szerűen haladt s dacára annak, hogy a vasut elkészítése terminushoz volt kötvé, én

szét kívántam magamban — bár örökké tartana a munka.

Elhalgatott egy pillanatra, a visszaemlékezés s a felújított emlékek hatása alatt más irányban terelődött gondolkozása.

Igen azt kívántam, hogy bár örökké ott kellene maradnom, gondolhatod miért, gondolhatod... kiért... Ellenek hívták. Csak hívták, már meghalt. Ujra elhalgatott.

Az utóbbi kínos szavakat oly akadozva, oly eltorzult arccal mondta, hogy barátja ijedten nógatta.

— Igyál öregem egy kis cognacot.

— Köszönöm felelt amaz s ujra beszélni kezdett.

Ellen a főmérnök leánya volt. Ugyan annál a munkánál dolgozott az ő apja is, amelyiknél én, de nem azon a vonalon.

Minden estémet náluk töltöttem. Tipikus francia leány volt Ellen, telve a francia nők minden bájával, minden jellemével. Rövid idő alatt megértettük egymást s mi boldogon gondoltunk a jövőre. Már hat hónapja volt, hogy egymást megösmertük, boldogok voltunk kimondhatatlanul.

A sors kegyetlen, akkor zavarta meg boldogságunkat, mikor legkevésbé vártuk. A munka szépen haladt. A mozgósítás szerint elkészítendő rész építéséhez tettem éppen meg az előkészületeket. Még egyszer áttanulmányoztam a terveket, hogy nem történt e valami hiba a számításban s aztán betéve azokat felsőkabátom zsebébe megindultam a katonai parancsnokság felé, hogy a bizottságnak hivatalosan átadjam.

Délután három óra volt, éppen elhaladtam. Ellenék lakása előtt, mikor azt gon-

ur soha sem birt, vagy ha birt volna is, királyi biztossá avanzsrozlatása következtében ezen erényei mint a füst és a pára elenyésztek.

Bennünket és Ő rettenetességét, a mi társadalmunkat és az ő környezetét ép a hazafias érzelmeknek ő bennük teljes és tökéletes hiánya választja el. Hiszen ha Ő királyi biztossága és a vele egy levegőt szivó környezete hazafinak merészli magát nevezni: hát ugyan ki akkor az ellenkezője?

De van még más megjegyzésünk is a királyi biztosi meghívóra. Ez a peocsétre vonatkozik. — Ő rettenetessége a magyar állam címerét használja peocséjtjén a körirattal: „királyi biztosi hivatal Debrecen”. Hogy ez a körirat mely kerékbe törése a helyes magyar beszédnek: azt majd irodalmi rovatunk vezetője fogja kimutatni. Bennünket közelebről is sürgősen az érdekel, hogy honnan vette a jogot ő királyi biztossága az állam címerének használatához? A törvény által létesített közhatalóságok, u. m. összes állami hivatalaink teljes törvényszerűséggel használják peocséjtükön az állami címet.

A királyi biztosi hivatalnak azonban a törvényhez semmi, vagy legfeljebb annyit köze van, hogy azt felruhája és zsandár sarkokkal, meg huszárokat a „hazafias” tisztviselőket, akik szokat megtartják. A királyi biztos és a törvények közötti fenálló eme barátságos viszony tehát semmi esetre sem jogosítja fel őt az állami címer használatára. A királyi kinevezésnek egyoldalú ténye sem. Mert a király adhat címet a nemeseknek, a főnemeseknek, egyeseknek és testületeknek, de csak az állam címerét, s úgy ő királyi biztosságot sem törvény, sem királyi adomány nem jogosítja az állam címerének használatára. És ha ő biztossága az utóbbira: királyi adományra hivatkoznak kénytelen vagyunk őt előre is letorkolni annak kijelentésével, hogy az állam címe az állami és nem a királyi. A királynak mint

magyar királynak ha van is magán címe, ez semmiesetre sem a magyar állam címe. A királynak magán címe a kétfejű sas, ezt adományozhatja, adományozza is kedvelt híveinek, ő királyi biztossága tehát oszakis a kétfejű sas használhatja peocséjtjén, minden esetre nemcsak több joggal, mint a magyar állam címet, hanem ezen felül, mert — a stilszerűség is úgy kívánja.

Suhogó.

Hajdúvármegyéből.

Beszámoló. A nádudvari kerület volt országgyűlési képviselője, Papp Elek folyó hó 11 én délután tartotta meg kerületének egyik községében Földesen beszámolóját a választóközönség óriási részvétele mellett. A kerületében nagy népszerűségnek örvendő és választói által rajongásig szeretett képviselőt a földesi függetlenségi és 48-as párt nevében dr. Lengyel Kálmán ügyvédjelölt földbirtokos üdvözölte, mint a függetlenségi eszmék régi, tántoríthatatlan elvhűségű harcosát, és biztosította a választópolgárok legteljesebb bizalmáról és szeretetéről. Papp Elek megköszönte a lelkes fogadtatást és az iránta megnyilvánuló bizalmat, gyakori helyeslésekkel és süri éljenzésekkel fogadott beszámoló beszédében foglalkozott a törvénytelenül feloszlott országgyűlés meddőségének okaival, majd hosszasan vázolta a jelen szomorú politikai viszonyokat és kifejtve jövőben követendő magatartásunkat, megtámadott alkotmányunk s törvényes jogaink védelmében való egyesülésre és kitartásra buzdította a választópolgárokat. A népgyűlés a nemzeti harc böcs vezérét, Kossuth Ferencet táviratilag üdvözölte. A közönség a Szózat és a Kossuth nóta elénekzése után lelkes hangulatban omlott szét.

Leforránta magát. Bolega Józsefné téglási születésű 40 éves asszony. Főzés közben a forró vízzel telt fazekat oly szerencsétlenül vette le a tűzhelyről, hogy annak tartalmát magára borította. A forró víz

végig ömlött testén s rettenetesen összeégette. Különösen két lába szenvedett súlyos sérülést, melyről az égető folyadék a bőrt teljesen leperzselte. Bolega Józsefné a debreceni kórházban ápolják.

Kivándorlás Hajdúmegyéből. Hajdúvármegye területéről a kivándorlás állandóan növekszik. Március 1 től összesen 46 személy kért utlevelet Amerikába való kivándorlás céljából.

Csendőrök a megyében. Március idusától úgy látszik nagyon fél a hatalom, mert minden eszközzel azon munkálkodik, hogy a nemzeti lelkesedést elfolytassa. Evégből megrakja csendőrrel a legkisebb falut is. Hajdúvármegye községeit is ez a sors érte. A debreceni csendőrszárnyból már utnak indították a legénységet a megyében a szélrózsa minden irányába. Az elküldött csendőrök a közgyűlés napjára, 17-én érkeznek vissza.

Az elszaladt bika. Karcag város bikája megszökött. A bika 3 éves, villás szarvu. A megtaláló jutalomban részesül.

Letartóztatott betörők. A csendőrség ritka erélylyel és gyorsasággal járt el a balmazújvárosi vakmerő rablás ügyében, a minnek meg is lett a kívánt sikere. A tettesek kézrekerültek, velük együtt napfényre került egész halmozott bűntény, melyet eddig a legsötétebb homály borított. Szinicz csendőr őrmester már régen gyanakodott néhány balmazújvárosi lakosra, akik jobban költek, mint a hogy bírták. Egyet ezek közül kihallgatott, keresztkérdésekkel sarokba szorított s végre kisült, hogy a gazda és vele az egész csomó gazdaember bűnszövetséget alakított. — A megejtett házkutatásoknak is meg lett az eredménye. Kiderült, hogy ők követték el a Weinberger féle üzlet feltörését, ők eresztették meg a csapatot, miután jól tele szívták magukat. Négy száz korona rézpénzt vittek el az üzletből, de arra se idejűt, se józanságuk nem volt, hogy szabályosan megosztokodjanak és pohárral mérték ki egymás közt a rézpénzt. Szilveszter éjjelén ők szerepeltek a vasúti pénztár és a ref. egyház kirablásánál. Ugyancsak ők rabolták ki a Liohstein-féle tanyát, valamint Csige Istvánt, a kisgazdák szövetségének pénztárosát. Uhlár Bálintnál is megkísérelték a betörést, de itt nem sikerült. A rablók aláásták a ház falát, úgy akartak behatolni. A gazdánál vendégség volt, a rablók nem tartottak meglepetéstől és nyugodtan fogtak munkájukhoz. Mikor már csaknem elkészültek a fal aláásásával, az egyik cseléd véletlenül elejtette a táloát, melyen csomó porcellánedény volt, a nagy zaj, melyet az összetört edény okozott, megriasztotta a rablókat, akik hanyathomlok menekültek el. A banda tagjai rendszeres előre kidolgozott terv szerint működtek. Hetekkel előbb megállapították a megostromlandó helyet, melyet előzőleg alaposan kiismertek. Így állapították meg a múlt bétén a Weinbergerhez való betörést is. Ugyancsak ekkor határozták el azt is, hogy e héten csütörtökön Rosenfeld Gyula ujkerti gazdag birtokost fogják felkeresni. Vasárnap éjjel a Takarékpénztár s a jövő hét valamelyik napján a község házában tettek volna hasonló célu látogatást. Eppen ideje volt hát kézrekeríteni a veszedelmes bandát s ezzel lehetetlenné tenni őket.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Szerda, márc. 14: „Józsi”. Bohózat. (C)
Csütörtök, márc. 15: „Március idusa” szavalja: J. Csáder Irén. — Ezt követi „Hunyadi László” Opera. Ünnepi előadás. (A)
Péntek, márc. 16: „Gül baba”. Operetta. (B)
Szombat, márc. 17: „Hamlet”. Tragédia. (C)

Illés István.

dolva, hogy még ugys jókor van a parancsnoksághoz menni, betértem Ellenékhez.

Az anyja fogadott, örömmel sétáltatott végig a kerten, megmutatta az összes virágágyakat s aztán kacagva mulatott egyre, melyet Ellen az én nevemről nevezett el.

— Hát Ellen hol van? — kérdeztem.

— A szobában van, sétára készül.

Bementünk a lakásba. Felső kabátomat letettem s felakasztottam az előszobában levő fogasra. Az ebédlőben már mintegy félórja beszélgettem Ellen anyjával, mikor egyszerre kinyiták az ajtó s berepül rajta Ellen pompás tavaszi ruhában. Szébb volt mint valaha.

A fiatal mérnök félbeszakította a beszédet s megtörülte a forróságtól kipirult arcát. Felém repült, s ölembre ülve kedves beöszgetéssel kezdte útni arcomat. Maga csunya hol volt egész nap, még nem is láttuk máma. S aztán hirtelen felugorva a zongorához ült. Onnan vetette felém csak egy félvállról.

— Igaz, elfelejtettem mondani, az előbb itt volt egy ember, s kérte, hogy az előszobában függő kabát belső zsebében lévő iratokat adjam oda.

Mint egy örült úgy ugrottam fel a díványról.

— És maga odaadta?

— Igen, felelte ő ártatlanul.

Kétségbeesve, kalap nélkül rohantam ki a kapun. Szent Isten a mozgósítási tervék idegen kézben, még elgondolni is rettenetes, — szaladtam a főparancsnoksághoz. Késő volt. A tervék nem voltak sehol.

Megesemmisülve mentem lakásomra. Nem is tudom elmondani, mit éreztem. Mit csináljak. Végre összeszedtem magamat valahogy elmentem Ellenékhez. Közbe vigasz-

taltam magamat, ahogy tudtam. Hogy hátha éretlen tréfa a dolog, hátha illetékes kesekbe jutott. Félig meddig hogy mégis magamra oktroáltam. Ellenék ujra az anyjával találkoztam. A szobában ült és sirt-Arca sápadt volt és kimerült... Megdöbentem. Mi történt itt?

— Mi történt az isten szerelmére?

Zokogás, semmi válasz. Magamon kívül voltam. Valami még az eddiginél is óriásibb csapás előérzete szállotta meg lelkemet. Minden átmenet nélkül szinte ordítva kérdeztem.

— Hol van Ellen?

Nem vártam válasza, berohantam a másik szobába... Ott feküdt az ágyon... Keresztül lőtt mellette. Felsikoltottam... Aztán... úgy szedtek össze...

Az elbeszélés félbeszakadt, a mérnök a víz után nyúlt, ivott egy kortyot s aztán szinte bambán nézett az ott forgoló bukfetes leányra.

S aztán mit mondjak még el? Meghalt akit szerettem, a vállaltól elmozdítottak, az erkölcsi bélyegzőt a tervanyag kezelése miatt nem nyomták rám. Tekintetbe vették a körülményeket, de mit ért az nekem, mit ér az nekem, inkább lóttek volna agyon...

Most itt vagyok. Kétségbeesett arccal nézett maga elé s e tekintetben benne volt a világ szerelme és a világ szerelmének minden kétségbeesése.

A bálteremből behallatszott egy bájos keringő ábrándos melódiája.

Jósi. Molnár Ferencnek ezt a kacagató, mulatságos helyzetekre épített bobozát mutatta be az este a vigjátéki személyzet a címszerepben Zilahy Palikával, aki a vásárt Józsi igazán kedves rakoncátlansággal adta. Az első jelenetekben meglátszott rajta, hogy művészvér csörgedez az ereiben. Persze, hogy zajos tapsokban volt része nyílt színen is. A többi szereplők közül nagy sikere volt Terneynek s a művésznövendék szerepéből sikerült karikatúrát csinált Szabó Gyula. Szakácsné, Deésy Alfréd és Sarkady Vilmos is bőven gondoskodtak a nevetni valóról. Kisebb szerepeket játszottak a darabban: Csáder Irén, Markovics Margit, Szakács Andor, stb. A darabot telt ház nézte végig s ma megismétlik azt.

Március 15. a színházban. A sajtószabadság születésnapján fel fog csendülni a színházban újra a hatalmas induló... *Meghalt a cselszövő*... Sajnos csak a színházban, mert a politikai életben ugyan csak garázdálkodnak a cselszövők.

HIREK.

Nemzeti ünnepünk.

Előkészületek március 15-ére.

Az előestéjén vagyunk a nagy nemzeti ünnepnek, amelyet mély gyászban kell megünnepelnünk, mert hiszen éppen azok a nagy vívmányok forognak ma a legnagyobb veszedelemben, amelyeket 1848-ban a márciusi ifjúság kivivott. Az önkényuralom vissza akarja fordítani az idők kerekét.

Néma tiltakozás az ország ünnepe a törvénytörő hatalommal szemben, amely még a szabad gondolatától is fél és fegyverrel szeretné azt is elnyomni, ha lehetne. De nem lehet. A gondolat szabad marad és győzedelmeskedni fog a fegyveres erő felett is, mert az igazságnak, jognak, törvénynek győzedelmeskedni kell a bitörők felett.

Debrecen város lakosságának ünnepe is hatalmas tiltakozás a jogfosztás ellen. Az egész város népe egyesül az ünneplésben, mert nincs a társadalomnak az a zuga, ahol ne ünnepelnének.

Az oratóriumban.

Március 15-én d. e. 10 órakor az Oratóriumban rendezendő emlékünnepe a következő sorrenddel fog lezajlani: 1. „Isten te légy hazánk őre” Belicaytól. Férőkarra átírta Mácsai Sándor. Előadja a főiskolai énekkar. 2. „Imádság” Csiky Lajos teológiai dékán. 3. „Emlékbeszéd” tartja Jászi Viktor jogakadémiai tanár. 4. „Szavalt” tartja Oláh Béla 2. jh. (Abrányi Emil Márciusi eskü. 5. „Himnusz” Erkel Ferencről. Éneklő a főiskolai énekkar.

Kereskedelmi iskolában.

A debreceni felső kereskedelmi iskola ifjúsága folyó évi március hó 15-én, délelőtt 9 órakor az iskola tornatermében iskolai ünnepet rendez, az 1848. évi márciusi nagy napok emlékére. Vendégeket szívesen fogadnak. Műsor: 1. Talpra magyar! Szent-irmaytól. Előadja: az iskola vegyeskara. 2. Megnyitó beszéd. Tartja: Laboncz Mihály tanár. 3. Március 15-én. Irta: Kálnai Sándor szaválja: Sveitzer Soma. 4. 1848. március 15. Irta és felolvassa: Keiner Ármán. 5. Szavalt. Előadja: Riesz Erzsébet. 6. Magyar népdalok. Zongorán előadja: Muzsai Margit. 7. Tavasz dal. Mendelssohntól.

Előadja: az iskola vegyeskara. 8. Mi a haza? Abrányi Emiltől; megzenésítette Horváth Akos. Előadja: Vajda Jenő, zongorán kíséri Szántó Béla. 9. Szózat, Egressytől. Előadja: az iskola vegyeskara. 10. Rákóczi induló. Előadja: az iskola zenekara.

Felhívás a polgársághoz.

Ma a következő plakát repült fel a hirdetési oszlopokra.

Debrecen polgársága!

1848 március 15-nek, a nagy tavasznak 58-ik évfordulóján ünnepelni hívunk.

Ünnepünk nemcsak a főiskola ifjúságának, hanem egész Debrecen városának ünnepe. Megalevenítője a mult nagyságának, kifejezője a mult dicsőségének s milliók szivedobbanásába a mi szívünknek; ünnepe a hitnek, a nemzeti feltámadás s a közelgő új tavasz hitének.

Ünnepre hívunk Debrecen polgársága, akikkel jó-balsors között együtt imádkoztunk mindig a mi hánykódó hazánkért és akikkel együtt tettünk, ha tenni kellett. Ünnepre hívunk, ha az idők járása megnehezült is felettünk, ha fojtó a lég: hogy melegeadjék szív az együtt érzésben s összeforrtjak az együttdobogásban. Legyen ez az ünnep nehez időkben is a nemzet erkölcsi ereje diadalának előünnepe. „Jelenjen meg ezen az ünnepen egész Debrecen népe, tegye meg jelenésével nagygyá, impozásusá.” Forrjunk össze ott szent lelkesedésben.

A főiskola egyetemes ifjúsága nevében — mint évtizedek óta — most is a „Magyar Irodalmi Önképző Társulat” vette kezébe az ünnep rendezését, mint a márciusi ifjúság hagyományainak letéteményese. Csak arra kérjük mindazokat, akiket ez a fenséges ünnep egy táborba összehoz, hogy bármiként lánghojon a szív, bármennyire is elragadja majd ezt a tábor a lelkesedés: annyira még se hagyja ragadtatni magát, hogy a hatalom kardja, mely talán ott lebeg felettünk, közénk lesújtson. Ha ez megtörténne, nem lenne méltó ünneplésünk ahhoz a diadalmas naphoz, amelyen 58 évvel ezelőtt nem hullott egy szemernyi vér sem. Amikor erre különösen felhívjuk a polgárság figyelmét: ünnepségünk sorrendjét, mely a kollegiumból indul ki, következőkben közöljük. Gyülekezés délután 2 és 2 óra között a főiskola udvarán.

I. D. u. 2 órakor a Petőfi szobornál:

1. Talpra magyar! Éneklő: a Petőfi dalkör.
2. Emlékbeszéd. Tartja: Kocsis János hittanhallgató, a M. I. Ö. T. elnöke.
3. Nemzeti dal. Irta: Petőfi Sándor, szaválja: Kőrthi Károly hittanhallgató.
4. A Petőfi dalkör nevében a szobrot megkoszorúzza Borus Béla, alelnök.
5. Tavasz elmúlt. Éneklő: a Petőfi dalkör.

II. Fél 3 órakor a főiskola udvarán:

1. Himnusz. Éneklő: a Főiskolai énekkar.
2. Emlékbeszéd. Tartja: Bónis György, joghallgató.
3. Tárogatón, harci dalokat zenekísérellettel ad elő: Szemes Miklós, joghallgató.
4. Márciusi eskü. Irta: Abrányi Emil, szaválja: Peleskei Sándor hittanhallgató.
5. Talpra magyar! Előadja: a Főiskolai énekkar.

Negyed 4-kor a Szabadságszobornál:

1. Kossuth-dal. Abrányitól, éneklő: a Kossuth dalkör.
2. Emlékbeszéd. Tartja: Kiss Endre, joghallgató, a „Debreceni Főiskolai Lapok” szerkesztője.

3. Alkalmi költemény. Irta és szaválja: B Kiss Pál joghallgató.

4. Csatadal. Hubertól, éneklő: a Munkás dalegyet.

5. A szobor megkoszorúzása az Egyetértés Dal-és Zene egyesület által.

6. Honfi dal. Gaáltól, éneklő: az Egyetértés dalköre.

IV. 4 órakor a városháza előtt:

1. Himnusz. Éneklő: a Városi dalárda, 2. Emlékbeszéd. Tartja: Oláh Béla, joghallgató.

3. Nemzeti dal. Irta: Petőfi Sándor, szaválja: Varga Antal, hittanhallgató.

4. Szózat. Éneklő a közönség.

A szabadság szobortól a városházáig tartó felvonuláson az „Egyetértés Dal-és Zenekör” nek zenekara játszik.

Debrecen hazafias polgársága!

Jelenjétek meg ezen az ünnepen mindannyian. Tegyétek fenségesse Bocskay esztendőjének 1906-nak márciusi idusát, hogy legyen ez az ünnep nehéz időkben is a szabadság napja. március 15-nek fényes ünnepe.

Debrecen, 1906. március hó.

A főiskolai „Magyar Irodalmi Önképző Társulat” nevében az ünneprendező bizottság.

Este 7 órakor az „Arany Bika” szálloda disztermében a Petőfi dalkör táncosalkalomból álló dalestélyt tart.

Nem kell kivilágítani!

Lapunk zártakor az alábbi hivatalos közlemény érkezett hozzánk a polgármesteri hivatalból:

„Az a hirtelés, hogy kivilágítva leend ma a város és aztán mind az, a mi a ma reggeli lapokból ide vonatkozólag olvasható; nagyon is érthető zavarban tartja a közönséget — más felel azonban arra indította a Hatóságot, hogy az ily körülmények még inkább előfordulhat zavargásnak, utcai rendetlenkedésnek minden lehetőségét előtávoztassa — s ha mégis előfordulna azonnal s szigoruan beszüntesse, megtorolja.

Nagyon is ajánljuk ugyanazért, hogy általában a közönség igyekezzék az esti órákban odahaza tartózkodni s különösen a szülők s gyárosok, iparosmesterek gondoskodjanak, hogy gyermekeiket, iparos tanoncaikat, fiatal munkásaikat ne találja az utcán az est.”

Mi csak annyit fűzünk ez értesítéséhez, hogy *nem kell kivilágítani*. A diákság, mely kiadta a jelszót, szintén ezt kívánja. *Nincs is rá ok, hogy kivilágítsunk*. A nemzet talpig gyászban van és az öröm tüzeinek felgyújtására nincs semmi szükség. Gyászlobogót kellene tenni minden házra!

Nem kell kivilágítani! Ne is legyen világos egyetlen ablak se Debrecenben, mikor az egész nemzetnek beborult! Így tegyen minden önzetemes polgár!

Tisztviselő-telep.

Azon mozgalom, mely az érdeklődők között a tisztviselőtelep létrehozásáért megindult, ma már társadalmunk minden rétegét foglalkoztatja s az albizottság gondos körültekintéssel előkészítette egy a terveket és a pénzügyi megoldást, mint a városhoz

Hatóságilag engedélyezett

végkiarulás.

A még raktáron levő árukészletett beszerzési áron alól 20% árusítom el.
BORSOS KATA Debrecen, Városháza.

intézendő beadványt, melynek célja lenne a szükséges területeket a tervbe vett helyen és lehető méltányos áron megszerezni.

Melreláthatólag ugyanis vitát fog előidézni a telep-alapítók azon célzata, hogy a telepet az új bábaképezde háta mögött kívánják felépíteni. Dobiecki Sándor fáradozása folytán már ki van jelölve azon vonal, melyen a jövő Külső Körútja végig fog vonulni. Ez az új körút érinteni fogja azon területet, melyet a telepek megszerzési szándékozának és tervezésük ezen alakja mindenképp a város fejlődésének előnyére szolgál.

Tudvalevő ugyanis, hogy az új építkezés iránti vágy ma ugyszólván nem nyilatkozik meg városunkban. Husz év alatt alig 15 új ház épült Debrecenben, beleértve a város bérházait is. Ily körülmények közt két kézzel kell támogatnunk a telepek szándékát, a kik egyszerre 60-80 villával gazdagítanák a várost és megadnák a lökést az új körút kiépítésére is, melynek magvát a saját erejükből ekként megteremtik.

Az pedig nyilvánvaló, hogy midőn ily nagyszabású építkezéssel van szó, az érdekeltek jogosan kívánhatják ellenszolgáltatmány gyanánt, hogy a kínálkozó legalkalmasabb terület engedessék át nekik. A ma beépített területeken olyan nagyméretű telek nem található, mely ezen célra alkalmas lenne. Kényserülve vannak tehát a külső vonalakon keresni helyet az új otthonnak s minthogy a Homokkert-utóának említett pontja idővel a belvároshoz fog számítani, ezen területet választák telepünk színhelye gyanánt. A város mindenképp jól jár ezen választás mellett.

Áldozat nélkül jut ugyanis

1. egy életképes, modern törekvő városnegyedhez, mely egymaga fogja viselni saját területének vízvezeték, kövezési, világítási és csatornázási költségeit.

2. jó áron tudja értékesíteni a Bábaképezde melletti területet, melyet a köznyös gazdálkodás mai napig értékesítés nélkül hevertetett.

3. szépészeti tekintetéből is számbajövő épületesoport birtokában jut, a mi nyilvános épületeink kis száma mellett igen lényeges és számbaveendő előny.

De minden törekvésnek, mely a haladást szolgálja — városunkban ugyancsak meg kell küzdenie életjogáért. Ezt a küzdelmet derék telepeink sem fogják elkerülni. Már ma is emelkednek egyes hangok, melyek a maradásig bástyájá mögül kedélyes hadüzenettel kecsesgetnek.

Az egyetértés ezen hiányának hátrányait azonban csak a város és nem a telepek fogják elszervezni. Az esetben, ha a helyre vagy arra nézve a várossal megállapodás létre nem jönne, úgy az albizottság fel van hatalmazva a szükséges telkeket egyesektől megszerezni.

Ilyen pedig bőségesen van. A tisztviselők közül senki sem fogja siratni a város mostoha ellenszenvét, mert a tervbe vett építkezés feltartóztatlanul végre fog hajtatni; a különbség csak az leendő, hogy nem a várostól vásárolt területen, hanem magánosoktól kisajátított helyeken és hogy a telep nem fog egy összefüggő csoportot alkotni, hanem elszórtan épül a város különböző helyein.

Derék tisztviselőink tehát nem hátrálnak meg a kitűzött feladat elől, de nem az áldozatkészségükön, hanem a városi tényezők makacosságán fog mulni, ha az a gyönyörű villatelep nem fogja városunk büszkeségét, ritkaságát képezhetni.

Különben az együttérő tárgyalásokat a telepek minden körülmények közt keresve-

keresik és a hozzánk elhatott egyes, talán nem is illetékes forrásból eredő hangok dacára magunk is reméljük, hogy midőn a város jövő fejlődésének ily hatalmas tényezőjéről van szó, a kérelem elbírálása alkalomával nem az egyéni akarat, hanem a közbizonyos érdekei lesznek iránytadók.

Dr.

— **Személyi hír.** Csáky Zsigmond gróf, kolozsvári kormánybiztos ma itthon időzött.

— **Debrecen lakosságához.** A napokban a lapok útján arra kértük fel a város közönségét, hogy március 14 én este világítsa ki házai ablakait. Miuthogy azonban arról értesültünk, hogy sokan minden hazafiatalan indok nélkül nem tartván a mai szomorú idők örömtűzek gyújtására alkalmasnak, nem lennének részesei az áltálasos kivilágításnak, minthogy továbbá felhívásunknak teljes egészében való fenntartása esetén a hatóság oly nagymérvű zavargásoktól tart, melyek a különben teljes egészükben engedélyezett március 15-iki ünnepeink betiltását vonnák maguk után, ami pedig a szabadság napja évfordulójának impozáns megünneplését nem kockáztathatjuk, ennél fogva multkori általános kivilágítást kérő felhívásunkhoz nem ragaszkodhatunk, csak azt kérjük Debrecen lakosságától, hogy hazafiaságot mutassa ki a március 15-iki ünnepeinken való részvételével.

— **Magyar védő egyesület.** Az országos gyűlés közepette sem sügged a magyar nő lelkülete. Tanúsítja ezt a magyar ipar védelmébe megindult mozgalom. A nők védő egyesületét óhajtván alakítani, taggyűjtés céljából eddig is már gyűjtő iveket vettek át: Kiss Aroné, Veressné Szathmáry Teréz, Váradi Szabó Jánosné, Géresi Kálmáné, Balkányi Miklósné, Zrinyi Istvánné, Wessprémy Zoltánné, Szávay Gyuláné, öz. Bóressyné, Szücs Kálmáné, Szabó Kálmáné, Vargha Károlyné, Kovácskyné, Szesztináné, Muraközy Róza, öz. Vértési Lajosné, Fráter Erzs, Konez Ákosné, Tóth Jánosné, Sasné, Kardosné, Nádayné, Székely Ferenecné, Ungváryné, Dobieczy Sándorné.

— **Munka behozatal.** Mi kész munkát hozunk be Ausztriából és mi tőlünk a munkás kezek vándorainak ki, munkahiány miatt; az utolsó 7 év alatt (1899—1905.) 1,107,416 lélek. Csak az 1903-ik évben a Magyarországon elfogyasztott osztrák pamutárunkban 105,887,000 koronát adtunk munkadíj és haszon címén Ausztriának. Látsunk még pár példát! Behoztunk Ausztriából 1903-ban len és jutaárut 208,329 mázást 33,252,000 korona értékben, tehát az átlagos érték volt 160 korona. Ezzel szemben a nyers anyag ára 48, vagyis a nyers anyag értéke 233 százalékkal emelkedett addig, míg az ipari cikk alakjában hozzánk került. Az összes nyersanyag értéke tehát 12,070,000 korona volt s így ennél az árucsoportnál az osztrák gyárosnak és munkásnak 21,182,000 koronája maradt. Behoztunk 1903-ban Ausztriából 136,861 mm. gyapjúárut 105,655,114 korona értékben; átlag 772 koronával fizettük, a mivel szemben a nyersanyag mázásának átlaga 205 korona volt; azaz a nyereség ára 276 százalékkal emelkedett, a míg ipari árukat hozzánk került. A mi nevezetes, úgy a gyapjúárúnál, mint az előbbi csoportnál, ami nyersanyagunk drágult meg ennyire, amíg megjárta Ausztriát! Az osztrák gyárosnak került a szükséges nyersanyag 33,948,000 koronába, míg mi 105,655,000 koronát fizettünk a kész áruért, azaz 71,707,000 korona maradt Ausztriában munkabér és haszon címén. Tehát csak a

fentebbi három árunál, melyek még a textilárucsoportját sem meritik ki egészen. 1987 millió korona magyar pénz maradt Ausztriában munkabér és haszon fejében, vagyis ugyanakkora összeg, a mennyit a mi egész gabona kivitelünk értéke ki tesz!

— **Tilos kéregetés.** A rendőrség tilos kéregetésen fogta Risáni József galiciai cserepest, aki az üzletekben koldult. Haza toloncolják.

— **Rapporton a belügyöknél.** Nacsády Iván királyi biztos hétfőn este a fél 11 óras vonattal Budapestre utazott. Pár perccel a vonat indulása előtt Zeley miniszteri tanácsos kíséretébe érkezett az állomásra, skivel együtt azonnal a vonat egyik I osztályú kocsiába szállt, amelyet külön e célra adtak a vonathoz. A királyi biztos elutazása a közeli közgyűléssel kapcsolatos.

— **Adományok a V. H. O. Sz. javára.** A vidéki hírlapírók országos szövetségének szegedi központjához az ország legkülönbözőbb részeiből érkeznek naponta adományok, melyek örvendétes bizonyásgul szolgálóak arra, hogy a magyar társadalom méltányolni tudja a sajtó munkásainak küzdelmes és becsületes munkáját és lekötelező áldozatkészséggel járul hozzá a V. H. O. Sz. segélyalapjának gyarapításához, mely alaptól évenként igen sok beteg és állás nélküli hírlapíró nyer a szükség mórtekéhez képest, anyagi támogatást. Ujabbán a pécsi hírlapírók Lenkei Lajos elnöke mellett, fonyes sikerű bohém estélyt rendeztek a V. H. O. Sz. javára és az estély tiszta jövedelme fejében 390 kor. 50 fillért küldtek a központi pénztárba. Adományoztak még a szövetség céljaira: a Pécsi Takarékpénztár 100 korona, a Győri Hírlap szerkesztősége 50 korona, a Torontálmezei Takarékpénztár és Hitelbank (Nagybecskerek) 50 korona, a Buda pesti Artista Egyesület 20 koronát.

x **Végeladás! Mentse Henrik újdonságok áruhaza Piac és Szent Anna utca sarkán teljesen feloszlik, az összes raktáron levő árukat beszerzési áron alul árusítja el.** 139—x 8

x **Magyar ember nem használ másot csak a Bires Hajdusági pedrót,** mely legjobb bajusznyesztő és apolószer az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvéttel bármintve küld a készítő Grósz Nagy Ferenec gyógyszerész, Debrecen Kossuth-utca. 107—x 11

x **A Népsegélyző Bank megnyit** Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint, az udvarban. 106—x 12

TAVIRATOK.

Nagy katonai tanácskozás.

Bécs, március 14. A császár elnökölte alatt a Burgban öt negyed óráig tartó nagy katonai tanácskozás volt. Természetesen, a tanácskozás eredményét titok homálya fedi, bizonyos hogy a magyarországi állapotokkal és eshetőségekkel foglalkoztak. — **Szombatra felrendelték az összes hadtestparancsnokokat.** A tanácskozás eredményéből a magyar nemzet jót nem várhat, de az is bizonyos, hogy aggodalomra nem lehet ok, mert az önkény fél és gyáván a szuronyok mögé vonul. A sziklát nem lehet kalapácsütésekkel megsemmisíteni. Ha letörik is itt-ott darabka belőle, a szikla megmarad épen és szilárdan.

NAGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

Nagyon gyakran olvasható a lapokban olyan hangzatos hirdetés, hogy „Olesőbb let a temetkezési áru.” Kötelességemnek tartom ezzel szemben a nagyközönségnek tudomására hozni, hogy azóta lett olesőbb a temetkezés, amióta én az intézetemet megnyitottam. Nagyon egyszerű ennek a magyarázata. Mikor üzletem megnyitott 1905. november 8-án, a kartel áru megszűnt, a mivel nőm Nagy Mária, ki a Dankó M. cégnél 14 évig volt alkalmazva, a mit a község nagyobb a gyászoló feleket kiszolgálta, a hogy az közösen megállapították, és akkor nem hirdetések a tisztelt gyászoló közönséget, hogy vásároljanak nálam, aki üzletem megnyitására a legolesőbb árakat igyekeztem megállapítani és azt továbbra is megtartom. Temetkezéseket a legolcsóbb kivétellel elvállalok. Vidéki megrendeléseket pontosan esz-közliök. Magamat a nagyközönség jóindulatába ajánlva, maradtam tisztelettel **PELEY IMRE** temetkezési intézeti tulajdonos. Kenyer-plac, ócskás zug Bádagos-u. 6.

Lesznek-e választások?

Budapest, március 14. A darabont-kormány bizalmát megerősítette a katonai tanácskozás, amelyről Fejérváry előzetes tudomással birt. Erre vall az a beszéde is, amelyet az upesti házalók 2-2 korona napidíjjal összefogdosott küldöttségének mondott. A választások dolgában ugyanis — mint mondta — a korona nézete is megváltozott és a császár azt vallja, hogy addig, amíg az ő katonai felségjogait támadó felfogás irányítja a választásokat, addig nem iratja ki az új választásokat. Ha lesz is választás, az országgyűlés aligha fog összeülni. A császár különben 15 évi proklamációt akar intézni a magyar nemzethez.

Finnország alkotmánya

London, március 14. A cár jóváhagyta Finnország alkotmányát. Finnországban minden 24 éves nő és férfi egyaránt szavazó.

Nyugdíjazások.

Budapest, március 14. A belügynök ma jóváhagyta Halmos János és Matiuska Alajos nyugdíjazását. Halmos 22.000, Matiuska 14.000 korona nyugdíjat kap.

Tisza dühöng.

Budapest, március 14. A gróf Tisza István sajtója dühöng az ellenzék ellen, csak úgy szórja a tajtékot. Még túl tesz a haladók lapjain is. Ebből arra következtetnek, hogy új választás lesz, amelyen Tisza megkísérel a szabadelvűpárt talpraállítását.

Letartóztatás.

Budapest, március 14. A rendőrség ma Csudnay Emil fiatal milliommot magánokirathamisításért letartóztatja. A fiatal milliommot nem rég azzal keltett feltűnést, hogy családjával összeveszett és valami színésznőcskét akart elvenni, amiért szanatóriumta csukták.

Március 15.

Budapest, március 14. A holnapi ünnepen idősb Abrányi Kornél fogja mondani az ünnepi beszédet. Az ünnepély rendkívül nagyszabású lesz.

Közgazdaság.

Ki- és visszavándorlás januárban. Az utaléktisztítási adatgyűjtés eredménye szerint a szűkebb értelemben vett Magyarországon januárban 22.786 utalévet váltottak, 18.120 at kivándorlási, 4666 ot egyéb célból. Ez utalévekkal kivándorlásra jogosítottak 20.507 egyén. Az előző hóban 14.637 utalévet az előző év január havában pedig 24.386 utalévet váltottak. A kivándorlásra jogosítottak tu nyomó részének, 18.773-nak utalévele Amerikába szolt, 1078 é Romániába, 353 é Németországba s 303 é más országokba. Horvát-Szlavonországokban januárban 5841 utalévet adtak ki. A tényleg kivándoroltaknak összes száma 10.417 re rugott. Az összes kivándoroltaknak 347 százaléka, azaz 3661 egyén volt magyar anyanyelvű; 100 nál több magyar vándorolt ki Szabolcs (468), Szatmár (405), Zemplén (249), Ahauj-Torna (238), Borsod (241), Veszprém (198) és Heves (210) vármegyéből és Budapestről (171). A magyar anyaország területére visszavándorolt 1298 egyén és pedig 1062 Amerikából, 198 Romániából. A visszavándoroltak 31,7 százaléka, vagyis 412 volt magyar anyanyelvű. Az egész magyar birodalom területéről ezek szerint a f. év január havában 12.424 ember vándorolt ki, kiknek túlnyomó többsége (11.237.) Amerikát választotta új hajójául. Az összes kivándoroltaknak 30,0 százaléka, 3725 volt magyar anyanyelvű. A múlt év január havához képest némileg csökkent a kivándorlás, a mennyiben 1905 januárjában 14.298 volt a kivándorlók száma, kik közül 13.003 ment Amerika és 4890 (32 százalék) volt magyar.

Budapesti szurómarhavasár. Március 14. Felhajtott 448 darab első borjú, (közte 16 rugott). Árjegyzékek: Elsőrendű első borjúkért 92-100 fillérig,

kivételesen 102 fillér, középminőségű első borjúkért 80-90 fillérig, silány és rugott borjúkért 60-70 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül). A csekély szükséglet folytán az irányzat lanyha volt, az árak ismét 8-10 fillérrel kilogrammonként csökkentek.

Kőbányai sertésüzlet. Budapest, március 14. Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 125-127 fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kgrammon felüli súlyban) 138-139 fillérig. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) 138-139 fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 138-140 fillérig. Sertéslétszám: 1906 március 11-dik napján volt készlet 43.101 drb. 1906 március 12 ik napján felhajtott — darab. 1906 március 12 dik napján elszállított 209 darab. 1906 március 13. napjára marad készlet 41.892 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan esendes.

Setévasári jelentés. (1906. év március 14-én a ferencvárosi zárt vásárról.) I. Vásári forgalom: Előző napról eladatlan állomány 155 darab sertés. Mai napi felhajtás 590 darab sertés. Összesen 745 darab sertés. Eladott 690 darab sertés. Eladatlannul visszamaradt 55 darab sertés. II. Vásári árjegyzés. (Az árak minden levonás nélkül értendők.) A sertések minősége: Zsirsertés öreg I. rendű 350 kilogrammon felül elsősúlylevonás szerinti ár kilogrammonként fillérekben 104-107. Zsirsertés öreg I. r. 350 kg-on felül elsősúlylevonás szerinti ár koronákban 124-128. Zsirsertés selejtezett elsősúlyszerinti ár kilogrammonként fillérekben 98-100. Zsirsertés fiatal nehéz 300 kg-on felül elsősúlylevonás szerinti ár koronákban 130-140. Zsirsertés fiatal közép 220-300 kg.ig elsősúlylevonás szerinti ár kgkint koronákban 132-140. Zsirsertés fiatal könnyű 220 kg.ig elsősúlylevonás szerinti ár kilogrammonként koronákban 136-142. III. Egyéb vásári értesítések: A vásár irányzata: közepes, az árak változatlanok.

Regény-Csarnok.

Cigánybecsület.

(Folytatás.)

Most az egyszer azonban kissé súlyosabb bajba keveredett Marcsa huga miatt, aki szintén az ő sátra alatt lakott és ki toltot ejtett az ő makulálan becsületén. A cigány pedig becsület nélkül élni nem képes, nekiment hát a nagyvilágnak.

Szép cigányleány volt Marcsa. Fekete, mint a bün virága. Fiatal, mint a reggeli napsugár. Nyulánk, egészséges testalkattal, amelyet hiányosan földiek rongyos ruhái és foszlányai közül helyenként kacéruul kandikáltak ki merész csipői, izmos gömbölyű karjai, magasan fekvő barna melle. Fekete, tüzes szeméből poklok egész tüze lángolt. Arca kerek, barna-piros. Ereiben forró vér, szilaj, leküzdhetetlen szenvedély tombolt. Vastag, buja ajkai közt makrapipát szorongatott, melyet csak akkor dobott félre, ha tüzes csókjaiból osztogatott. Járása esetlen; otromba lábai télen-nyáron meztelenek vas-kos kezei repecsesek voltak.

Hátán tarka rongydarabokból összevarrogatott tarisznyát hordott, melybe összekoldult és összelopott kincseit: színes, csillogó gyöngyöket, száraz kenyérdarabokat, szivarvégeket és vetőkártyáját rejtegette. Így kódorgott napról-napra, reggeltől öreg estélig. Az egész falunak és környékének „a szép Marcsája” volt. Nem is volt legény a faluban, akár szegény, akár gazdag, aki elhaladt volna mellette anélkül, hogy ne csipett volna egyet kőkemény karjába, vagy piros arcába. És Marcsa a forrón pezsgő vére nem is szegült ellene a támadásoknak. Hol könnyen, hol bánatosan viselte sorsát. Kőborolhatott napról-napra, a sátorban soha sem hiányzott, soha nem nélkülözte senki sem. Hol egy konyhasarokban guggolt és mohó étvágygyal nyelte a kapott ételmaradékokat. Hol az országúton érte el az álom. Ledült a puha, édes pázsitra, cirógatta a légy szellő, átölelte az egész, gyönyörűséges mindenség a szép, fiatal cigány leányt. Itt szeretett ő! Itt lélegzett csak szabadon és boldogan.

Egy időben azonban bús és hallgatag lett Marcsa. Nem tűrte többé a férfiak inceskedését. Nem csatangolt annyit. Szemei fénytelenek, mélabúsak lettek. Kialudt a tűz, az élet belőlük. Sűrű, fekete haja köcsösen lógott sápadt arcába. Ruhája még piszkosabb rongyosabb volt.

Járt-kelt álmódzva, esendesen, szomorúan. A falu népe pletykált is róla, sajnálta is és arra felé még talán a szél is a szegény Marcsa sorsáról zugott-búgott.

Naphosszat térdelt a Szent Flórián szobra előtt és epedve, buzgón imádkozott. Vagy pedig órákon keresztül ácsorgott és bámult, várt, egyre várt... Türelmetlenül leült a poros földre, elvette vetőkártyáját és jósolta magának a jövőt, a szerenését. Hol oda sompolygott az iroda ajtójához, lélegzetét visszafojtva hallgatódzott, vajjon leleszi-e már valaki ott benn a pennáját és jön-e ki ő hozzá, ő mellé, hogy újra láthassa és szemébe nézhessen. Várta, leste az ő féllistenét, kire ő oly áhitattal, csodálattal, rettegve tekintett; ki őt megváltotta, új életre keltette, ki a szegény, rongyos cigány leány szívét, lelkét felébresztette. Aki, bár öntudatlanul és akaratlanul, megtanította, hogy mi az élet s hogy a rongyos cigány leány is ember és szép, gyönyörűség lehet az élete, — ha szeret, ha érezni tud.

(Folyt. köv.)



Lucerna,
Lóhere, Répamakvak,
Tengeri, Paprika, Köles,
Bükköny és minden más
vető-magvak
kaphatók:

Deutsch Albert és Fia
magkereskedésében.

159-5-1.

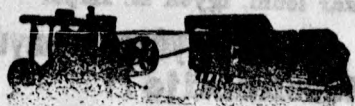


Szőmosó géppel
való próba mosása az érdeklődőket tisztelttel meghívja
e hó 16-án Pénteken d. e.
161-2-1 9-12 óráig.
Veréb Lajos
Eötvös-utca 6 szám.

Megérkeztek
a tavaszi idény ujdonságok:
Női ruha és costum selymek
hozzá való legujabb díszek.
Bluz selymek, Divatos gyapju delinek
gyönyörű választékban
Fekete gyászkelemben
Állandó nagy raktár
jutányos szabott árakhoz
SZABÓ LAJOS FIAI
108-x-12 **DEBRECEN**
vászón, divat és szőnyegáruház.
Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Gazdáknak fontos.

A legegyszerűbb és legmegbízhatóbb Benzinmotorok minden gazda által,



vizsgázott engedély nélkül üzembe helyezhetők, kapcsolatban a legelismertebb jóságú cséplő-gépekkel, előnyös árakon és kedvező fizetési feltételek mellett szállít a

Herkules-motorgyár

Budapest, V., Váci-ut 30.

Állandó nagy motorállomás. — Motor-cséplőgépek mindenkor üzemből láthatók. — Teljes jótállás kitűnő-működésért. Árlap ingyen. 124-x-4

A KI ELADNI KIVÁN

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt lakást stb. vagy

A KI

mindezeket vétel vagy bérbevételi céljából keres

A KINEK

ismerettség hiányán

házasútra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárura, vinczellőre, kertészre, kulcsárura, gazdaszszonyra, szakácsnőre, szobaleányra mosónőre, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb. van szüksége

A KI BERBEADNI KIVÁN

hirtokot, házat, vadászterületet, telket, kocsit, lovat,

A KI

valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban célt ér, ha a

„Debreczen”
apró hirdetési
rovatát használja.

Elsőrangú írógép-márkánk debreceni képviselőt papírkerekedőre öhajjuk bizni.

Kitűnően bevezetett márkáról és állandóan fokozódó jövedelemről van szó. Raktárt tartani és pénzt befektetni nem kell. Bemutatási célra írógépet állandóan díjmentesen bizományba adunk. A szükséges szakismeret megszerzésére a cég önköltségen módot nyújt. Ajánlatot lehetőleg budapesti referenciákkal „Jövedelem 920” jelíggel Leopold Gyula hirdetési irodájába, Budapest, Erzsébet-körut 41. kérünk.

Meggyőződhet

árunk versenyképességéről, mert kötőszerszerűleg megvettünk

Legnagyobb vászonszövőgyárak

egyikétől 10000 vég 30 rőfös legkitűnőbb minőségű vásznat, tehát szállíthatunk minden magánfogyasztónak és viszontelárusítónak

legelsőrendű rumburgit 84 ctmtr széles 5 frt 70 krjával
legfinomabb battisztvásznat 84 „ „ 6 „ 10 „

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

== Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik. ==

Senki el ne mulassza e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungária Vászonáruház

Budapest V. Váci-körut 26.

Dunkel V. K.

Felső Magyarhoni első parkettgyár- és gőzfűrészes rész. társ.

Kassán.

Ajánlja kitűnő tölgyfából készült sokszorosan kitüntetett parketált ugynevezett amerikai, tömör és berakott kockáit

jutányos árak mellett.

A lerakás kívánatra gyári lerakók által a legpontosabban történik. 127-x



Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghírnevesebb tanárok által kipróbált „LYDOL” amerikai tablettákat használja. mik az elgyöngült férfiorot visszaadják. Csakis elgyöngült férfior (impotencia) elleni szer. Rendes használat mellett csodás hatású pár nap alatt nemcsak fiatal de idős férfiorok is. Törv. védve. Ára: 6 kor.

Szétküldés díszlet mellett postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

Raditz I. gyógyszerháza a „Fehér Kereszt”-hez Bpest. IV. Fővámter 6. (a központi vásárcsarnokkal szemben.)
Főraktárak Budapest: Török J. gyógytára Király-utca 12- sz. és Nádor-gyógytára Váci-körut 17. sz.

Pserhofer-fagybalzsam

elismert legbiztosabb szer mindennemű fagyások ellen, nem különben fagyás okozta elhanyagolt régi sebek eltávolítására.
1 tégely ára 2 korona.

Pserhofer-pulmonin

kitűnően bevált szer még oly idült köhögés, légzőhurut, tüdőbaj, számarhurut ellen, ugy gyermekek, mint felnőttek számára. 3-4 üveg elegendő. Orvosiilag többszörösen ajánlva.
1 üveg ára 2 korona 50 fillér.

Pserhofer migrän csokoládé

elsőrendű szer migrän, ideges fejfájás és neuralgia azonnali megszüntetésére
1 doboz ára 1 korona 60 fillér.

Pserhofer-arckrém

pörösenek, bőrtakák, szeplők és az arcbőr minden tisztatlanságának eltávolítására.
1 tégely ára 1 korona 60 fillér.

Kizárólagosan megrendelhető:

Pserhofer J. gyógyszerházában

WIEN, I., SINGERSTRASSE 15.

138 x —

APRÓ HIRDETESEK.

Dija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A
"DEBRECEN"
kereskedtségének
és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Eladás.

Eladó házastelek.
Bethlen utca 89 szám a.
házastelek nagy kerttel
együtt eladó. Értekezhetni
d. Irinyi István ügyvéd-
del, Debrecen, Arany-Já-
nos utca 4. sz. a.

157-3-2

Közönséges

csomag posta könyv fél-
rban kapható a kiadóhiva-
talban. Csapó u. 10 sz.

Sestakertben

a nagyerdei járásban mo-
dern, kényelmes villa, feny-
ves parkkal, gáz bevezet-
téssel, jóvízű kúttal, 1400
négyzetű föld jó karban le-
vő termő szőlővel eladó,
Értekezhetni Piac utca
44 sz. ügyvédi irodában
183-x 6.

Posta könyv

ajánlott levelekhez félár-
ban kapható a kiadóhiva-
talban Csapó u. 10 sz.



Magyar

gyártmányú cikkek.
Kardos László

tiszteletben,

DEBRECEN, Kossuth-utca 9 szám.

**Valódi szépségi ebédli teri-
tékek, damaszt, rojtos és áttört
törülközők. Agynemű csinvatok
kiszabva és méterszámra. Fehér-
nemű, párnahaj, paplan és olcsó
lepedő, fehérített lenvásznak.
Mindenfaj törlek és rétes abro-
szok. Szőnyegvédők stb. stb.
Besztercebányai szoba és ló-
pokrócok. Nagybecskereki sző-
nyegek. Rózsahegyű pamut
vásznak, tok szövetek kék vá-
szon (gépész és munkás ruhára.)
Iglói pamut vásznak, fehér pike
és u. n. szerb-vásznak. A híres
székesfehérvári ruha kartonok
és sima kötény vásznak. Gö-
mőri kendervásznak. Helybeli
készítményű cőrnagombok, se-
lyem paplangombok és fa függő-
göngyártók. Mezőberényi törlek
és abroszok. Kötött gyermek ujjasok
és fejkötők. Saját készítményű
női, férfi és gyermek fehéreneműek
afrikai és lószőr matracok, cloth
gyapju satin és selyem papla-
nok.**

106-2-1

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék K. Impér

"Répáti" gyógysavanyúvíz! Magyarország giesshtüblje !! Ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindennemű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti” gyógyvíz üveggel együtt 32 fillér
üvegeket visszavesszük: 12
1/2 lt. „Répáti” gyógyvíz üveggel együtt 23 fillér
üvegeket visszavesszük: 7

Főraktár Debrecen és vidékére.

Welsz Andor Csapó-u. 1.

Telefon. 332

128-x 3.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel
tisztá és ment káros alkatrészekből.
Jótállás: 25.000 koronát íret Schicht György ur
Aussigban bárkinék, a ki bebizonyítja,
hogy szappana a „SCHICHT” névvel valamely káros keve-
rőket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„SZARVAS” vagy „KULCS”-szappant)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvjá.



Mindennemű ruha és mo-
sásai módszer részére a leg-
jobb és legolcsóbb.

Hőfehér ruhát ad.
A színeket emeli, fénylővé és
világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden
darabszappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a
„kulcs” védjeggyel legyen ellátva. 125-x



A Richter-féle Horgony- Kőépítőszekrények

az egyedüli foglalkozási játék a melyet a gyermekek
mindig szívesen játszanak. Egyig játékszer sem
oly sokoldalú, érdekes és olcsó, mint az elpusz-
títhatatlan Horgony-Kőépítőszekrény, mely min-
den egyes kiegészítőszekrénytel tanulságosab-
bá és a gyermekre nézve kedveltebbé válik.
Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépi-
tőszekrény a gyorsan kedvelté vált

Horgony-Hidépítőszekrények

által is természetesen kiegészíthető, úgyhogy a gyermekek egy ilyen
szekrény beszerzése után pompás vashidakat is felállíthatnak.

Hogy mindenkerü gyermek számára egy megfelelő szekrényt
könnyen és biztosan kiálthatassunk, hozassuk meg az alant jegyzett cégtől a szép képes
kőépítőszekrény árjegyzéket, mely kívánatra ingyen beküldetik és számos építési minta-
és felette érdekes elismerő nyilatkozatot tartalmaz.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények,
valamint a Horgony-Mozsaik- és egyéb felette érdekes rakási-játékok minden fi-
nomabb játékszerüzletben 75 fillértől, 1.50, 3 koronáig és magasabb áron kaphatók. A
sok utánzat miatt azonban bevásárláskor igen óvatosak legyünk és minden egyes szekrényt
a híres „Horgony” gyárjeggyel együtt mint hamisítvány visszautasítsunk; mert oktalan volna jó pénzt
egy értéktelen hamisítványért kifizetni. A ki zenekedvelő, az kérje még árjegyzéket a híres Imperator zenélőműveletről és beszélőgöngyökről.

Richter F. Ad. és Társa.

kir. udvari és kamarai szállítók, BECS,
Iroda és raktár: I. Operngasse 16, Gyár: XIII/1 (Hietzing).
Rudolstadt, Nürnberg Olten (Sváje), Rotterdam, Szt.-Petersvár, New. York.

